

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. І. ПИРОГОВА
КАФЕДРА ФАРМАЦІЇ

**ФАРМІННОВАЦІЇ:
ВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО
НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ**

*Збірник матеріалів I науково-практичної конференції
м. Вінниця, 03–04 грудня 2024 р.*

**Вінниця
2024**

знижуючи їхню здатність виживати у природних умовах. Традиційні системи очищення води не здатні ефективно видаляти фармацевтичні сполуки, що сприяє їхньому накопиченню в довкіллі. Згідно з даними OECD (2022), сучасні підходи, такі як адсорбція на активованому вугіллі, мембранні технології та біологічне очищення із застосуванням специфічних мікроорганізмів, можуть значно знижувати концентрацію таких речовин. Однак ці методи вимагають значних фінансових ресурсів, що ускладнює їхнє впровадження.

У висновку, фармацевтичні забруднювачі становлять серйозну екологічну проблему, яка потребує комплексного підходу для вирішення. Основними напрямками для зниження їхнього впливу є вдосконалення технологій очищення стічних вод, впровадження програм зворотного збору невикористаних ліків та створення екологічно безпечних препаратів, що легко розкладаються природним шляхом.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку доступних та ефективних методів утилізації фармацевтичних відходів, а також на впровадження державних програм, спрямованих на мінімізацію ризиків для довкілля та здоров'я населення.

ВМІСТ АСКОРБІНОВОЇ КИСЛОТИ У ВИДАХ РОДУ *THYMUS* L.

Мазулін О. В., Фуклева Л. А., Мазулін Г. В.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,

м. Запоріжжя

mavgnosy@ukr.net

Види роду Чебрець (*Thymus* L.) розповсюджені у країнах з переважно помірним кліматом та нараховують до 200 основних дикорослих представників, з котрих у Україні на наш час ідентифіковано до 50. Рід відносять до складу родини Lamiaceae (Ясноткові). Він є надзвичайно поліморфним. За зовнішніми морфологічними ознаками це переважно напівчагарники. Екстракти з фармакопейних видів роду входять до складу ефективних косметологічних

лікарських засобів з вираженою антимікробною, протизапальною та антиоксидантною дією для лікування захворювань нормальної та проблемної шкіри. Перспективним напрямком сучасних фітохімічних досліджень є визначення накопичення аскорбінової кислоти у траві розповсюджених дикорослих та культивованих видів роду *Thymus* L. Все більше уваги приділяється тонізуючій та антиоксидантній дії засобів лікувальної косметики рослинного походження отриманої з рослинної сировини, що містить природні вітаміни для корекції порушень утворення колагену в нормальній, проблемній та старіючій шкірі. Вітамін С природного походження, за хімічною структурою це L-аскорбінова кислота ($C_6H_8O_6$), яка є похідним L-гулонової кислоти (γ -лактон 2,3-дегідро-L-гулонової кислоти). Бере участь у багатьох окисно-відновних реакціях в організмі, пригнічує процеси перекісного окиснення ліпідів, білків та інших компонентів клітини і одночасно захищає їх від пошкодження. При нашірному застосуванні виявляє антиоксидантну дію, забезпечує функціонування ферментних систем, що здійснюють синтез білка колагену, нормалізує стан ендотеліальних клітин судин і тканин, зменшує негативні наслідки вікового та фото старіння, нейтралізує вплив вільних радикалів. Ефірні олії та екстракти з трави видів роду *Thymus* L. для зовнішнього застосування призначають у мазях та гелях для лікування мікробних та запальних захворювань нормальної, проблемної та старіючої шкіри. При застосуванні у засобах лікувальної косметики вони виявляють виражену протизапальну та регенеруючу активність але при цьому не викликають подразнювальної та токсичної. Ввиражена нормалізуюча та відновлююча синтез колагену дія цих лікарських засобів в значній ступені обумовлена присутністю вітамінів, насамперед кислоти аскорбінової. Але до нашого часу не проводилось досліджень присутності та визначення кількісного вмісту біологічно активної форми L-аскорбінової кислоти у складі трави видів роду *Thymus* L. Для досліджень використовували траву 12 перспективних дикорослих та культивованих видів роду *Thymus* L. флори України під час вегетаційного періоду (червень – серпень 2024 р.). Збір

рослинної сировини проведено згідно рекомендацій статті ДФУ. Сировиною були квітучі верхові пагони з суцвіттями довжиною до 15 см, окремі листя та частки гілочок (не більше 2%). Для ідентифікації L-аскорбінової кислоти у складі досліджуваної ЛРС застосовували метод ТШХ на пластинках зі скляною підложкою марки «Merkieselguhr F₂₅₄» 20x20 (Merck KGaA, Німеччина) у системах ацетон-кислота оцтова льодяна-метанол-толуол (5:5:20:70) та н-бутанол-кислота мурашина-вода (30:5:10) на пристрої денситометр “Biostep” CD 60 (Німеччина) та спектрофотометрії на “Lambda 365” (США). В якості стандартного зразку використовували «Supelko Analytical, Sigma-Aldrich» (США). Під час вегетації у траві 12 розповсюджених видів роду *Thymus* L. було ідентифіковано та визначено накопичення природної L-аскорбінової кислоти. Встановлено що найбільша присутність сполуки була притаманна під час цвітіння видів. Від 20.20 ± 2.00 мг% у траві *Th. serpyllum* L. до $39.10 \pm 3,88$ мг% у *Th. vulgaris* L. Для культивованих видів роду *Thymus* L. накопичення сполуки було на більш високому рівні ніж у дикорослих. Для трави *Th. vulgaris* L. з різних місць зростання складало від 37.22 ± 3.70 мг% до $39.10 \pm 3,88$ мг%; для трави *Th. citriodorus* (Pers.) Schreb. var. «Silver Queen» від 34.21 ± 3.39 мг% до 36.19 ± 3.59 мг%. Дослідження мають перспективність для інших видів ЛРС косметологічного призначення.

ДЕКОРАТИВНІ ВИДИ РОДИНИ АЙСТРОВІ (ASTERACEAE) – ПЕРСПЕКТИВНІ ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ

Марчишин С. М., Слободянюк Л. В., Демидяк О. Л., Дахим І. С., Попович І. П.,
Третьяк А. В., Карась В. С., Прус О. Т.

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України
marchyshyn@tdmu.edu.ua

Популярність рослинних лікарських препаратів з кожним роком зростає. Попит на рослинну сировину для виробництва нових лікарських препаратів

<i>Мазулін О. В., Фуклева Л. А., Мазулін Г. В.</i>	
ВМІСТ АСКОРБІНОВОЇ КИСЛОТИ У ВИДАХ РОДУ <i>THYMUS L.</i>	117
<i>Марчишин С. М., Слободянюк Л. В., Демидяк О. Л., Дахим І. С., Попович І. П., Третяк А. В., Карась В. С., Прус О. Т.</i>	
ДЕКОРАТИВНІ ВИДИ РОДИНИ АЙСТРОВІ (<i>ASTERACEAE</i>) – ПЕРСПЕКТИВНІ ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ.....	119
<i>Насірлі Н., Комісаренко М. А., Маслов О. Ю.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЕКСТРАКТУ ПЛОДІВ ВИШНІ.....	122
<i>Панькевич О. Б., Лесик Р. Б., Громовик Б. П.</i>	
ЗЛОБОДЕННІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ВІДХОДІВ.....	124
<i>Резнік Я. В., Родінкова В. В.</i>	
ЧУТЛИВІСТЬ ДО СПОР ГРИБІВ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ РЕАКЦІЇ ПАЦІЄНТІВ НА ВПЛИВ ДОВКІЛЛЯ.....	126
<i>Романова С. В., Гонтова Т. М., Маисталер В. В., Дученко М. А.</i>	
ВИВЧЕННЯ ДІУРЕТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ З ТРАВИ СОЧЕВИЦІ ХАРЧОВОЇ.....	128
<i>Рудник А. М., Федченкова Ю. А.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ВМІСТУ ФЕНОЛЬНИХ СПОЛУК У СЛАНЯХ ДЕЯКИХ ВИДІВ ЛИШАЙНИКІВ ПОЛІССЯ.....	130
<i>Степура А. В., Сущенко А. А., Глущенко О. М., Полова Ж. М.</i>	
ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ РОЗРОБОКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ОСНОВІ ВИДІВ ШОЛОМНИЦІ.....	132
<i>Хворост О. П., Опрошанська Т. В., Скребцова К. С.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБОКИ СКЛАДУ НОВИХ ОРИГІНАЛЬНИХ РОСЛИННИХ ЗБОРІВ.....	134
<i>Хворост О. П., Опрошанська Т. В., Скребцова К. С.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ СПРЕІВ З АФІ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	135
<i>Цимбалюк О. В.</i>	
НАУКОЗНАВЧИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ НАПРЯМІВ ПОШУКУ НОВИХ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК В УКРАЇНІ.....	136
<i>Шпичак О. С.</i>	
РОЛЬ АПІТЕРАПІЇ ТА ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ОСНОВІ СТАНДАРТИЗОВАНИХ СУБСТАНЦІЙ ПРОДУКТІВ БДЖІЛЬНИЦТВА У ЕФЕКТИВНОМУ ЛІКУВАННІ НАСЕЛЕННЯ.....	137
<i>Штефан Д. М., Негода Т. С., Полова Ж. М., Ніженковський О. І.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З РОСЛИННИМИ КОМПОНЕНТАМИ ПРИ БРОНХІТАХ.....	139
<i>Яснюк М. В., Родінкова В. В.</i>	
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АЛЕРГІЇ НА ПИЛОК ДЕРЕВ В УКРАЇНІ.....	140

Досягнення та перспективи фармакології в лікуванні та профілактиці розповсюджених та рідкісних захворювань

<i>Myronchuk T. M., Polova Zh. M.</i>	
PROBIOTICS AS AN ALTERNATIVE FOR LOCAL TREATMENT OF WOUNDS.....	143
<i>Naboka O.I., Bogatyrova O.O.</i>	
STUDY ON THE SAFETY OF NARROW-LEAVED LAVENDER EXTRACTS IN RATS DURING LONG-TERM ADMINISTRATION.....	145